

ТАСДИҚ МЕКУНАМ:

Ректори МДТ «Донишгоҳи давлатии

Бохтар ба номи Носири Хусрав»,

доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор

Қурбонзода М.Р.

соли 2025

ТАҚРИЗИ

муассисаи пешбар ба диссертатсияи Шарифзода Ҷамолиддин Сафол дар мавзӯи «Масоили мубрами таърихи халқи тоҷик (нимаи дувуми ҳазораи II то мелод – асри IX) ва инъикоси он дар осори Эмомалӣ Раҳмон» барои дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои таърих аз рӯи ихтисоси 07.00.09 - Таърихнигорӣ, маъхазшиносӣ ва методҳои таҳқиқоти таърихӣ.

Мутобиқати муҳтавои диссертатсия ба ихтисос ё соҳаи илм. Диссертатсияи Шарифзода Ҷамолиддин Сафол дар мавзӯи «Масоили мубрами таърихи халқи тоҷик (нимаи дувуми ҳазораи II то мелод – асри IX) ва инъикоси он дар осори Эмомалӣ Раҳмон» ба банди 5-уми бахши «Соҳаҳои таҳқиқот»-и шиносномаи ихтисоси илмии 07.00.09-Таърихнигорӣ, маъхазшиносӣ ва методҳои таҳқиқоти таърихӣ мувофиқат мекунад. Дар рисола муҳаққиқ масъалаҳои хеле муҳимми таърихи халқи тоҷикро, ки омӯзиши он барои имрӯз зарурат дорад, мавриди баррасӣ қарор медиҳад.

Мубрамии мавзӯи таҳқиқ дар асоси осори Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар робита ба омӯзиши таърихи аҳди бостон ва ибтидои асрҳои миёнаи халқи тоҷик асоснок мегардад. Шароити имрӯзи таърихнигории тоҷик тақозо менамояд, ки масоили мубрами таърихи аҳди бостон ва асрҳои миёнаи халқи тоҷик бар асоси концепсияи мушаххаси илмӣ дар доираи рисолаи илмӣ мавриди омӯзиш қарор дода шавад. Ба ақидаи муаллифи диссертатсия осори Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон, ки

дар доираи концепсияи нави омӯзиши таърихи халқи тоҷик бо таваччуҳ ба воқеияти замон рӯи чоп омадааст, метавонад дар ин замина роҳнамо бошад.

Дар осори Пешвои миллат масъалаҳои мубрами таърихи аҳди бостон ва ибтидои асрҳои миёнаи халқи тоҷик дар муқоиса ба равандҳои имрӯзи давлатдорӣ милли баррасӣ мегардад. Ӯ бо истифода аз манобеи таърихӣ хонандаи имрӯзро бо санаҳои тақдирсози аҷдоди тоҷикон, махсусан муборизаи озодихоҳона дар қиблаи аҷнабиён баҳри сарзамини хеш хушдор месозад. Таҷрибаи таърихӣ муборизаи чехраҳои мондагори аҳди бостонро дар муқобили сиёсати зулмгаронаи аҷнабиён барои имрӯз дарси иборат медонад. Дар меҳвари мазмун ва муҳтавои осори Эмомалӣ Раҳмон пеш аз ҳама воқеияти таърихӣ бо дарназардошти манобеи аҷдоди тоҷикон қарор дорад. Усули таҳқиқотӣ ва баррасии масъалаҳои таърихӣ дар осори Ҷавулзӣр қомилан ба принсипи воқеанигорӣ мутобиқ мебошад. Яъне арзишҳои инсонӣ ва ҳифзи манфиатҳои қомеа дар раванди баррасии масъалаҳои мубрами таърихӣ пурра ба инобат гирифта шудааст. Месозад, ки имрӯз муҳаққиқону пажӯҳишагрони масъалаҳои меҳварии таърихи халқи тоҷик бештар аз рӯи чунин концепсия қор гиранд, то воқеияти таърихӣ ба таври мушаххас барои қомеа рӯшан бошад.

Муаллиф дуруст арзёбӣ намудааст, ки Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон бо таҳлилу баррасии масъалаҳои таърихи аҳди бостон ва ибтидои асрҳои миёнаи новобаста аз сатҳи баланди музмуну муҳтавои осори хеш даъвои таърихнигор будан надорад ва ҳалли бисёр масъалаҳои ин марҳалаи таърихро ба муаррихони қасбӣ пешниҳод менамояд. Вазифагузориҳо ва усулҳои қорбурди таҳқиқоти илмӣ дар осори Эмомалӣ Раҳмон шаҳодат аз он медиҳад, ки барои тамоми қишрҳои қомеаи имрӯз омӯзиши масъалаҳои муҳимми таърихи аҳди бостон ва асрҳои миёнаи халқи тоҷик зарур мебошад. Зеро дарқи мушаххаси ақсар масъалаҳои замони муосир, ки ба манфиатҳои милли бештар мансубанд аз омӯзиши амиқи марҳалаи таҳқиқшавандаи вобастагӣ дорад.

Пешвои миллат дар шароити истиқлоли давлатӣ бори нахуст доир ба таърихи тамаддуни ниёғони тоҷикон – ориёиҳо осори бунёди таълиф намуд, ки баъдан муҳаққиқону муаррихони кишвар дар пайравӣ ба он ба пажӯҳиши масъалаҳои мубраму мухталифи таърихи аҳди бостон ва асрҳои миёнаи халқи тоҷик рӯ овардаанд.

Натиҷаҳои мушаххаси илмӣ (бо нишон додани навгонӣ, аҳаммияти илмӣ ва амалии онҳо), ки барои он ба докталаб додани дараҷаи илмии дархостшаванда мумкин аст. Навгонии диссертатсия, пеш аз ҳама, дар он зоҳир мешавад, ки бори аввал дар таърихнигории тоҷик масъалаҳои мубрами таърихи аҳди бостон ва ибтидои асрҳои миёнаи халқи тоҷик дар асоси осори Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва қиёси он ба сарчашмаҳои муътамад ва осори илмии муҳаққиқони ватанию хориҷӣ баррасӣ гардидаанд.

Аҳаммияти илмӣ ва амалии диссертатсияи мавриди назар дар он зоҳир меёбад, ки маводи фароҳамомада, хулоса ва натиҷагириҳои илмии муаллиф дар чараёни таълифи дастурҳои таълимӣ, монографияҳо, китобҳои дарсии таърихи халқи тоҷик тадриси курсу семинарҳои махсус оид ба таърихнигорию манбаъшиносӣ, навиштани рисолаҳои доктории дараҷаи PhD, номзадӣ, магистрӣ ва рисолаҳои хатм дар факултети таърих кумаки амалӣ расонида метавонанд. Диссертатсияи Шарифзода Чамолиддин Сафол аз муқаддима, панҷ боб, ёздаҳ зербоб, хулоса, номгӯи интишороти муаллиф ва тавсияҳо оид ба истифодаи амалии натиҷаҳои таҳқиқот иборат аст. Дар муқаддимаи диссертатсия мубрамияти мавзӯи таҳқиқ, дараҷаи омӯзиши мавзӯ, робитаи таҳқиқ бо барномаҳои илмӣ, мақсад ва вазифаҳои таҳқиқ, объект ва предмети таҳқиқ, ҳудудҳои хронологии рисола, асосҳои методологӣ ва сарчашмаҳои он, равишҳо ва навгонии таҳқиқ, нуктаҳои асосии ба ҳимоя пешниҳодшаванда, аҳаммияти назарӣю амалии таҳқиқ, саҳми шахсии докталаби дараҷаи илмӣ, тавсиби амалии натиҷаҳои таҳқиқ ва ғайра ба таври муфассал нишон дода шудаанд.

Эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқ бо он собит мешавад, ки дар таҳқиқи диссертатсионӣ аз концепсияҳои илмӣ ва назарии таърихнигории

ватанию хоричӣ истифода шудаанд. Дар маҷмуъ, дараҷаи эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқ аз дақиқияти маълумот, кифоя будани сарчашмаҳои таърихӣ, маводи таҳқиқотӣ, коркарди натиҷаҳои таҳқиқот, ҳаҷми интишорот, таҳлил, баррасӣ ва муқоисаи илмию амалии нуктаҳои мавзӯи таҳқиқшаванда, тақозо менамоянд. Хулосаву тавсияҳо дар асоси таҳлили илмию натиҷаҳои таҳқиқоти назариявӣ ва амалӣ пешниҳод гардида, дурнамои мавзӯи таҳқиқӣ муайян шудааст.

Саҳми шахсии доктара дар ҳалли масъалаҳои илмӣ ё коркарди проблемаи илмӣ бо арзёбии аҳаммияти он. Масъалагузориҳои мушаххаси илмӣ, таъйиди мубрамияти мавзӯ, масоили мавриди таҳқиқ, навгониҳо ва сарчашмаҳои пажӯҳиш, таърихнигории масъала, аҳаммияти назария амалии он, ҳамчунин, нуктаҳои асосии ба ҳимоя пешниҳодшаванда, хулосаю натиҷагирӣҳо аз таҳқиқот, дар маҷмуъ, саҳми шахсии муҳаққиқро нишон медиҳанд. Ҳамчунин, омӯзиши диду назарҳои муҳаққиқони ватанию хоричӣ (Осиёи Миёнаву Афғонистон, Эрон, Русия ва Аврупуву Амрико) дар робита ба мавзӯи таҳқиқшаванда, таҳлилу таъзия, баҳсҳо ва пешниҳоди дидгоҳҳои дигар, нашри мақолаю гузоришҳои илмӣ, монография дар робита ба мавзӯи диссертатсияро ҳам метавон саҳми шахсии диссертант маҳсуб кард.

Дар боби нахустӣ рисола масъалаҳои мубрами таърихи ақвоми ориёӣ дар осори Эмомалӣ Раҳмон баррасӣ мегардад. Муаллиф дар ин боб масъалаи ҳудуди ҷуғрофии ташаккули қавмҳои ориёӣ, густариши тамаддуни ориёӣ ва рушди давлатдорӣ онҳоро мавриди таҳқиқ қарор медиҳад. Таъкид мегардад, ки аҷдоди тоҷикон – ориёӣҳо дар сарғаҳи ташаккули тамаддуни башарӣ қарор доранд. Унсурҳои тамаддуни ориёӣ берун аз ҳудудҳои зисти онҳо густариш ёфта, ба фарҳанги халқҳои ҳамҷавор таъсири амиқ расонидаанд. Ҳамчунин, бартари рисолаи мазкур дар он ифода меёбад, ки ба таври васеъ осори муҳаққиқони хоричӣ ва манобеъи таърихӣ дар муқоиса ба осори Эмомалӣ Раҳмон роҷеъ ба таърихи тамаддуни ориёӣҳо истифода мегардад. Вобаста ба масъалаҳои баррасишаванда назари мустақими муаллиф ба таври амиқ мушоҳида мешавад. Масалан, дар робита ба нахустмехани ақвоми ориёӣ

муаллиф бо истифода аз осори зиёд ба хулосае меояд, ки раванди ташаккули ориёӣҳо ва тамаддуни онҳо дар Осиёи Марказӣ ба амал омадааст. Дар ин радиф, роҷеъ ба давлатҳои ориёӣ ва ҷойгоҳи онҳо дар сиёсати ҷаҳонӣ андешаҳои арзишманди илмӣ ибраз мегардад.

Дар боби дувуми диссертатсия муаллиф раванди ташаккули забон, дину оин ва дигар унсурҳои фарҳанги аҷдоди тоҷикон – ориёӣҳоро таҳлил менамояд. Хусусият ва умумияти забонҳои ақвоми ориёӣ бо истифода аз захираҳои луғавӣ асоснок гардида, хешовандии забони тоҷикӣ ба онҳо собит мешавад. Дар робита ба ин масъала муаллиф китоби «Забони миллат-ҳастии миллат»-и Пешвои миллат мухтарам Эмомалӣ Раҳмонро арзшмандатарин асари бунёди дар асри ҷадид медонад. Дар масъалаи шинохти хостгоҳи ориёӣҳо ва мароҳили тақомули забони онҳо дар радифи натиҷаи таҳқиқоти олимон, бештар ба мадракҳои забоншиносӣ, таърихӣ, бостоншиносӣ ва ҷуғрофӣ рӯ меорад. Ба ақидаи муаллиф минбаъд дар натиҷаи муҳочирати бузурги ориёӣҳо ба сарзаминҳои шарқу ғарб лаҳҷаҳои қавмӣ бар тарвичу тақомул ба забони мустақили ин ё он халқи ориёитабор мубаддал гардид. Зикр мегардад, ки қавмҳои ориёӣ ҳарчанд ба сарзамин ва кишварҳои мухталиф паҳн шуданд, вале асолати этникӣ ва фарҳангии худро нигоҳ доштанд ва забони худро дар осори бозмондашон бо таъкид ба муштарақоти забонӣ, фарҳангӣ, ва қавмӣ ориёӣ номидаанд. Дар натиҷа қabilaҳои эронии ориёӣ ба шарқӣ ва ғарбӣ ҷудо шуданд. Маҳз давраи мустақил шудани забонҳои эронӣ ва ҳиндии ориёӣ аз ҳамдигар оғози даврабандии ин забонҳо ба шумор меравад.

Дар диссертатсия барои собит намудани афкори муштарақи мазҳабии ақвоми ориёӣҳои эронӣ ва ҳиндӣ аз «Авесто» ва «Ригведа» – қисмати аввали «Ведо» чанд мисол оварда мешавад. Таъкид мешавад, ки ориёӣёни бостон ростӣ, ҳақиқат ва дурустиро ба дараҷаи қудсият бардошта, ҳар чизе, ки бо он мувофиқат намекард, дурӯғ (авестой-друг, санскрит-друх) ҳисоб мекарданд. Аз ин рӯ, сарфи назар аз тамоми мансубиятҳо одамонро низ ба ду гурӯҳи калон тақсимбандӣ намуда буданд: ашаван - пайрави ростӣ, ҳақиқат, воқеият

ва другван - пайрави дурӯғ. Дар ин чо ростӣ - баландтарин ва арзишмандтарин хусусияти инсонӣ маҳсуб меёфт. Сухан, лафз-арзиши баландтарин дошта, иҷрои амалии он ҳатмӣ буд. Аҳду паймон зинаи боз ҳам баландтари он ҳисоб мегардид.

Дар боби савуми диссертатсия сиёсати забтқоронаи арабҳо, раванди густариши тамаддуни исломӣ дар манотиқи тоҷикнишин ва ҷунбишҳои озодихонаи мардумони Хуросону Мовароуннаҳр мавриди пажӯҳиш қарор гирифтааст. Муҳимтарин масъалае, ки баррасӣ мегардад, ин таъсири тамаддуни ориёӣ ба тамаддуни исломӣ мебошад. Муаллиф сиёсати золимонаи маъмурони хилофатро нисбат ба мардуми маҳаллӣ дар Мовароуннаҳру Хуросон омилҳои асосии зуҳури ҷунбишҳои озодихонаӣ медонад. Муборизаи аҷдоди тоҷикон бо роҳбарии Ғурак, Деваштиҷ, Карзанҷ, Абумуслим, Сумбоди Муғ, Муқаннаъ ва корномаи мардуми Хатлон таҳлил мегардад. Таъкид мешавад, ки дар шароити муосири ҷаҳонишавӣ ва бархӯрди манфиатҳо, омӯзиши корномаи шахсиятҳои болозикр аз ҷониби насли ҷавони кишвар бисёр муҳим ва арзишманд мебошад. Таъкид мешавад, ки дар аҳди Умавиён сиёсати миллатгарой, ғуруру худхоӣ, зулму ситам, дасткашӣ аз аркони муқаддаси ислом, монанди баробариву мусовот, зиёдаравӣ дар идораи давлат сабаби норозигӣ ва шуру исёнҳои қавмҳои мухталифи сокини Хуросону Мовароуннаҳр гардид. Сиёсати ғайриодилонаи халифаҳои арабро дар масъалаи принсипи адлу доди исломӣ сабаби зуҳури ҷунбишҳои сиёсӣ, иҷтимоӣ ва мазҳабие, монанди фирқаҳои динии хоричӣ, шуубия, хуррамия, ровандия ва дигар ҳаракатҳои озодихонаӣ медонад.

Дар боби чоруми диссертатсия масъалаи неҳзатҳои фикрии тоҷикон бар муқобили сиёсати арабҳо ва нақши хонадонҳои тоҷиктабори Хуросону Мовароуннаҳр дар низоми идории хилофат ва густариши ислом баррасӣ мешавад. Зикр мегардад, ки ниёғони тоҷикон дар қиболи сиёсати истисмории арабҳо на танҳо бо шамшер, балки бо қалам низ мубориза мебуданд. То омадани арабҳо ва густариши ислом тамаддун ва фарҳанги бою пурғановати аҷдоди тоҷикон нишони тафаккур ва ҷаҳонбинии пешрафта буд. Маънавиёту

чаҳонбинии мардуми тамаддунофари Эрон, Хуросон ва Мовароуннаҳр намегузошт, ки дар муқобили чунин сиёсати истисмории ақвоми бадавӣ бетараф бошанд. Шуубиён чун ба таъриху фарҳанги тоҷикон ва арабҳо ошноӣ доштанд, ба хотири тарғибу муаррифии бештари фарҳанги ориёӣ осори худро ба забони арабӣ таълиф мекарданд. Эҳсоси миллӣ ва фарҳанги шукуҳманди бостонӣ ин гурӯҳро дар мисоли шоирону олимони водор намуд, ки дар муқобили арабгароён бе тафовут набошанд. Маҳз дар натиҷаи талошу пайкори чунин афроди фарҳангдӯст нақши тоҷикон ва ниёғони онҳо дар ташаккул ва рушди унсурҳои тамаддуни башарӣ собит шуд. Таъкид мешавад, ки маҳз шуубиҳо руҳан мардумро ба истиқлол ва ҳимояи арзишҳои инсонии хеш даъват менамуданд. Онҳо бо таълифи осор ва густариши таълимоти худ нагузоштанд, ки халқи тоҷик руҳан варшикаста шавад. Маҳз ҳамин руҳияи истиқлолхоҳӣ буд, ки дар заминаи он минбаъд таҳаввулоти сарнавиштсозе халқи тоҷикро насиб гардид.

Ҳамчунин, нақши хонадонҳои тоҷиктабор дар таҳкими низоми идории хилофат баррасӣ мегардад. Дар робита ба ин муаллиф иброн мекӯяд, ки арабҳо зерин таъсири ҳаракатҳои озодихоҳӣ ва ҷунбишҳои фикрии мардумони эронитабор водор шуданд, ки дар сиёсати шарқинашон аз тадбирҳои дигар кор гиранд. Ҳамин буд, ки дар муттати кӯтоҳ сулолаҳои бонифузи маҳаллии эронитабори Хуросону Мовароуннаҳр, ба мисли Бармакиён, Саҳлиён, Ковусиён, Мусоиён ва Навбахтиён ба умури идораи хилофати исломӣ ҷалб шуданд.

Дар боби панҷуми рисола масъалаи нақш ва ҷойгоҳи хонадонҳои Тоҳириёну Саффорӣён дар таърихи халқи тоҷик баррасӣ мешавад. Корномаи сулолаҳои маҳаллии ҳукумрон, аз ҷумла Тоҳириён ва Саффорӣён ба таври муфассал мавриди баррасӣ қарор мегирад. Ҳамакунга ба маълумоти манбаъҳои таърихӣ хонадони Тоҳириён ва Саффорӣён дар пешрафати ҳаёти сиёсӣ, иқтисодӣ ва иҷтимоӣ фарҳангии сарзамини Хуросон нақши муҳимму заминасоз доштанд. Аз ҷониби муаллиф шаклаҳои хонадонҳои фавқулзикр ва нақши онҳо дар ташаккули нахустин давлати миллии тоҷикон иброн мекӯяд.

Махсусан, корномаи Тоҳир ибни Ҳусайн ва Яъқуб ибни Лайс таваҷҷуҳи муаллифро ҷалб намудааст. Маҳз натиҷаи корномаи ин ду чеҳраи мондагори халқи тоҷик буд, ки муқаддасот ва арзишҳои миллии тоҷикон эҳё ва рушд кард.

Хулосаҳо ва натиҷагирҳои диссертант дар баҳши «Хулоса»-и диссертатсия дар 15 банд оварда шудааст, ки аксари онҳо аз натиҷаи масъалаҳои баррасишаванда дарак медиҳанд. Номгӯи интишорот ва феҳристи адабиёти истифодакардаи диссертант агар аз як тараф, паҳно ва вусъати баррасии мавзӯро нишон диҳад, аз тарафи дигар, бозгӯкунандаи сатҳу салиқаи баланди илмӣ-таҳқиқотии касбӣ доштани муаллифро нишон медиҳад. Ин нуктаро ҳамчунин баҳсҳои диссертант дар мақолаҳои қаблан нашрнамудааш бо муҳаққиқони қаблии ватанию хориҷӣ, ки масъалаи мазкурро баррасӣ намудаанд, собит месозад. Ба аҳли таҳқиқ рӯшан аст, ки диссертант солҳои зиёд ба пужухиши масъалаҳои мубрами таърихи аҳди бостон ва ибтидои асрҳои миёнаи халқи тоҷик дар асоси осори Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон машғул буд. Мақолаҳои зиёд, маърузаю суҳанрониҳои илмии ӯ, ки пайваста ба нашр мерасиданд, далели рӯшани гуфтаҳои болост.

Мутобиқати таҳассуси илмии довталаб бо дараҷаи илмӣ. Рисолаи Шарифзода Ҷамолиддин Сафол дар мавзӯи «Масоили мубрами таърихи халқи тоҷик (нимаи дувуми ҳазораи II то мелод – асри IX) ва инъикоси он дар осори Эмомалӣ Раҳмон» ба талаботи Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ мувофиқ буда, муаллифи он барои дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои таърих, аз рӯйи ихтисоси 07.00.09 - Таърихнигорӣ, маъхазшиносӣ ва методҳои таҳқиқоти таърихӣ сазовор мебошад. Илова бар ин, диссертант лаёқати баланди илмӣ дошта, фаъолият ва осори илмии ӯ бевосита ба самти таърихнигорӣ иртибот ва мувофиқат мекунад. Автореферати диссертатсия ва маводи интишор намудаи муаллиф фарогири муҳтавои асосии диссертатсия буда, мақолаҳои илмии довталаб дар маҷаллаҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таъбиқ расиданд.

Новобаста аз дастоварду муваффақиятҳо ва пешниҳодҳои ҳадафмандона диссертатсияи мазкур аз норасоӣҳо ва ғалатҳои, ки хусусияти ҷузъӣ доранд ҳолӣ нест ва камбудии ҷойдошта сифати баланди диссертатсияро коста намегардонанд. Ба инобат гирифтани онҳо дар таҳқиқоти ояндаи диссертант самаранок арзёбӣ мегарданд:

1. Аз чи сабаб бошад, ки дар зербоби аввали боби якум осори муҳаққиқони кишварҳои Осиёи Марказӣ (Узбекистон, Қирғизистон ва Қазоқистон) дар алоҳидагӣ мавриди баррасӣ қарор нагирифтааст;

2. Дар баъзе маврид аз ҷониби муҳаққиқ мафҳуми Осиёи Марказӣ ва дар баъзе мавридҳои дигар Осиёи Миёна истифода мешавад, ҳуб мешуд яке аз мафҳумҳо истифода гардад;

3. Ҳуб мешуд як зербоби махсус ба таърихи ташаккул ва густариши дини зардуштия бахшида мешуд, чун дар осори Пешвои миллат мавзӯи мазкур ба таври васеъ баррасӣ мегардад;

4. Дар қор баъзан ҳатогиҳои техникӣ ба назар мерасад, ки ислоҳи онҳо дар ҳоли нашри монография тавсия мешавад.

Ба таври умум, эродҳои зикршуда ислоҳпазир буда, ҳангоми таҳия ва нашри монография ба назар гирифтани онҳо ба мақом ва аҳаммияти илмию амалии қори таҳқиқи Шарифзода Ҷамолӣддин Сафол арзиши аз ин ҳам бештар зам менамоянд.

Автореферати диссертатсия тибқи тартиби муқарраргардида барои дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои таърих таҳия гардида, мазмунӣ асосии қори таҳқиқиро инъикос менамояд ва дар он натиҷаҳои назаррасии илмӣ асоснок гардида, шарҳи пурраи худро ёфтаанд.

Хулоса, диссертатсияи Шарифзода Ҷамолӣддин Сафол бо муҳиммияти мавзӯ, навгониҳои илмӣ, арзиши назарӣю амалӣ ва умқи вусъати таҳқиқи масъалаҳои ба миён гузошташуда ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба пуррагӣ мувофиқ буда, муаллифи он барои дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои таърих, аз

рӯйи ихтисоси 07.00.09 - Таърихнигорӣ, маъхазшиносӣ ва методҳои таҳқиқоти таърихӣ сазовор мебошад.

Такризи муассисаи пешбар дар асоси муқаррароти бандҳои 76-79 ва 81-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30.06.2021, №267 тасдиқ гардидааст, таҳия ва пешниҳод шудааст.

Такриз аз ҷониби доктори илмҳои таърих, профессори кафедраи таърихи халқи тоҷик А. Гадозода омода гардидааст.

Такриз дар ҷаласаи кафедраи таърихи халқи тоҷик муҳокима ва тасдиқ шудааст (протоколи № 10, аз 21-уми майи соли 2025).

Дар ҷаласаи кафедра иштирок доштанд: 1 бнафар.

Натиҷаи овоздиҳӣ: тарафдор - 1 бнафар, зид - нест, бетараф - нест.

Раиси ҷаласа:

номзади илмҳои таърих
муdiri кафедраи таърихи
халқи тоҷик

Мирзоев Ғ.Ш.

Эксперт:

доктори илмҳои таърих, профессори
кафедраи таърихи халқи тоҷик

Гадозода А.

Котиби илмӣ ҷаласа:

Имзои Ғ.Ш. Мирзоев, А. Гадозода
ва Курбонова М. Тасдиқ мекунам:
Сардори ШК ва КМ-и МДТ «ДДБ
ба номи Носири Хусрав»

Курбонова М

Исозода Т.И.

Суроғаи муассисаи пешбар:

735140, Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Бохтар, кӯчаи Айнӣ, 67,
Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав
Тел. 2-54-81 www. btsu.tj
E-mail: bgu-1978.@mail.ru

« 26 » « 05 » соли 2025